

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลด้วยแบบ สัมภาษณ์และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนซึ่งเป็นตัวแทนครัวเรือน ที่มี ภูมิฐานะอยู่ในเขต ตำบลดงประคำ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 11 หมู่บ้าน จำนวน 1,957 หลังคาเรือน

การกำหนดขนาดตัวอย่าง เลือกโดยใช้การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamanae การสุ่มตัวอย่างจะได้กลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านตามสัดส่วน แล้วทำการ สัมภาษณ์โดยการสุ่มแบบบังเอิญ

การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีคำนวณจากสูตรของ Taro Yamanae

1. ประชากร จำนวน 1,957 คน
2. การคำนวณตัวอย่างครั้งนี้ เนื่องจากประชากรที่ศึกษาเป็นกลุ่มที่มีจำนวนแน่นอน จึง ใช้สูตรของ Taro Yamanae

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่าง

N = ประชากรที่ศึกษา

e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง

โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อน 0.05

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{1,957}{1 + (1,957)(0.05)^2} \\ &= 332 \end{aligned}$$

จากนั้นนำมาเปรียบเทียบสัดส่วนประชากรและแยกกลุ่มตัวอย่างรายหมู่บ้านได้ดังตาราง ที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา

หมู่บ้าน	ตัวแทนครัวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ 1 บ้านโคกสมอ	192	33
หมู่ 2 บ้านคลองตก	151	26
หมู่ 3 บ้านท้องโพลง	227	39
หมู่ 4 บ้านป่าแดง	197	33
หมู่ 5 บ้านเขาน้อย	205	35
หมู่ 6 บ้านทุ่งตาเปรี้ยว	249	42
หมู่ 7 บ้านฟากบึง	129	22
หมู่ 8 บ้านแหลมทอง	133	23
หมู่ 9 บ้านเขาปริง	136	23
หมู่ 10 บ้านคลองอ้ายกาบ	188	32
หมู่ 11 บ้านทุ่งน้ำใส	150	25
รวม	1957	332

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานหมู่บ้านจัดการสุขภาพ ประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานหมู่บ้านจัดการสุขภาพ

3.2.1 การสร้างแบบสัมภาษณ์

3.2.1.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษารายละเอียดจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.1.2 กำหนดขอบเขตและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.2.1.3 กำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน สร้างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการหาความตรงด้านเนื้อหาของเครื่องมือ (Content validity) ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบหาความตรงของเนื้อหาซึ่งผู้วิจัยได้แก้ไขและปรับปรุงตามคำแนะนำ

ในการหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่จะทำการวิจัย โดยนำไปทดลองใช้ในพื้นที่ตำบลทับยายเชียง ประกอบด้วยตัวแทนครัวเรือนจำนวน 30 คน จากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ คอนบารซ์ (Conbach's Alpha Coefficient: α coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านจัดการสุขภาพ เท่ากับ 0.89 แสดงว่าแบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมืออยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลได้

3.2.3 ลักษณะและเนื้อหาของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานหมู่บ้านจัดการสุขภาพ ประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ศาสนา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานหมู่บ้านจัดการสุขภาพ ตามมิติของการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation)
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefit)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน แบ่งตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามการแสดงความ

ความคิดเห็นหรือความรู้สึกร่วมของกลุ่มตัวอย่าง คือ

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การแปลผลระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านจัดการสุขภาพ โดยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม ดังนี้

การมีส่วนร่วมมาก จะมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของทุกกลุ่มบวกค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean + S.D)

การมีส่วนร่วมปานกลาง จะมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่างตั้งแต่ค่าคะแนนเฉลี่ยของทุกกลุ่มบวกค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไปจนถึงค่าคะแนนเฉลี่ยของทุกกลุ่มลบค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean \pm S.D)

การมีส่วนร่วมน้อย จะมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของทุกกลุ่มลบค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean - S.D)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลถึงสาธารณสุขอำเภอพรหมพิราม
2. ผู้วิจัยพบสาธารณสุขอำเภอพรหมพิราม เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัวและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม อธิบายการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง หลังจากกลุ่มตัวอย่างให้ความยินยอมร่วมมือในการวิจัย ผู้วิจัยจึงแจกแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ แบบสอบถามประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านจัดการสุขภาพ
5. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความครบถ้วนและถูกต้องของข้อมูล มาบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์และใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

3.4.1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แสดงคุณลักษณะของประชากรตัวอย่าง ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา และปัจจัยต่างๆ

3.4.2 สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) โดยใช้สถิติ เพียร์สันไคสแควร์ (Pearson Chi square) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยในการตัดสินใจมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหมู่บ้านจัดการสุขภาพ

